

Iin keskustan rannan alueen ideakilpailu

ARVOSTELUPÖYTÄKIRJA

24.9.2024

SAFA

Sisällys

1. Kilpailun järjestäjä, luonne ja tarkoitus.....	3
2. Hankintamenettely	3
3. Osanotto-oikeus.....	3
4. Kilpailun kulku.....	3
5. Tuomaristo.....	3
6. Kilpailun säännöt ja kilpailuohjelman hyväksyminen	4
7. Kilpailutehtävä	4
7.1. Kilpailualue.....	4
7.2. Tavoitteet.....	4
8. Arvosteluperusteet	5
9. Yleisarvostelu	5
10. Luokkajako	6
11. Ehdotuskohtainen arvostelu.....	7
11.1. Palkintoluokka.....	7
11.2. Yläluokka	9
11.3. Keskiluokka	12
12.1. Alaluokka.....	18
12. Kilpailun tulos.....	23
13.1. Palkinnot, lunastukset ja kunniamaininnat.....	23
13.2. Suositukset jatkotoimenpiteistä ja jatkokehittelyohjeet.....	24
13.3. Arvostelupöytäkirjan varmennus.....	25

1. Kilpailun järjestäjä, luonne ja tarkoitus

Iin kunta yhteistyössä Suomen Arkkitehtiliiton (SAFA) kanssa järjesti yleisen aluesuunnitteluideakilpailun. Kilpailu toteutettiin yleisenä suppeana ideakilpailuna.

2. Hankintamenettely

Kilpailu on lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (2016/1397) mukainen suunnittelukilpailu. Kilpailusta on julkaistu hankintailmoitus Euroopan unionin virallisen lehden täydennysosassa / TED-tietokannassa osoitteessa <https://ted.europa.eu>. Kilpailusta ilmoitetaan myös kilpailun verkkosivuilla sekä SAFAn Arkkitehti uutisissa, verkkosivujen kilpailukalenterissa ja muissa viestikanavissa.

3. Osanotto-oikeus

Kilpailu oli yleinen suppea suunnittelukilpailu. Kilpailuun voivat osallistua yksittäiset henkilöt ja työryhmät. Vähintään yhdellä työryhmään kuuluvalla henkilöllä tuli olla oikeus harjoittaa arkkitehdin ammattia omassa maassaan, käsittäen myös arkkitehtiopiskelijat. Kilpailun kielet olivat suomi ja ruotsi.

4. Kilpailun kulku

Kilpailu käynnistyi 23.2.2024. Kilpailualueeseen oli mahdollista tutustua omatoimisesti. Kilpailuinfo pidettiin 28.2.2024. Kilpailukysymykset tuli jättää 22.3.2024 mennessä. Vastaukset kysymyksiin annettiin 8.4.2024. Kilpailuehdotukset jätettiin 20.5.2024 mennessä. Kilpailuun saapui kaikkiaan 76 ehdotusta, joista 2 hyväksyttiin mukaan kilpailuun myöhästyneinä, mutta perusteltuina. Kaikki kilpailuun hyväksytyt ehdotukset olivat nähtävillä nettisivuilla 23.5.2024 alkaen. Kilpailuehdotuksia oli mahdollisuus kommentoida sähköisen kanavan kautta 9.6.2024 asti. Ehdotuksista saatiin 36 kommenttia ja ne toimitettiin tuomariston käyttöön. Palautetta on mahdollista hyödyntää myös kilpailun jälkeisessä suunnittelussa.

Tuomaristo kokoontui 4 kertaa; 3.6.2024, 2.7.2024, 7.8.2024, 28.8.2024. Tulosten julkistamistilaisuus pidettiin 24.9.2024 lissä.

5. Tuomaristo

Kilpailuehdotusten arvioinnin suoritti tuomaristo, johon kuuluivat Iin kunnan nimeämänä:

- Johannes Tuomela, Iin kunnanvaltuuston puheenjohtaja
- Teijo Liedes, Iin kunnanhallituksen puheenjohtaja
- Marjukka Manninen, Iin kunnanjohtaja, tuomariston puheenjohtaja
- Helena Illikainen, Iin kunnan elinvoimajohtaja, arkkitehti
- Tapani Pukinkorva, Iin kunnanarkkitehti, arkkitehti SAFA

Suomen Arkkitehtiliiton nimeämänä:

- Outi Palosaari, arkkitehti SAFA ja maisema-arkkitehti MARK
- Sami Vikström, arkkitehti SAFA

Tuomariston sihteerinä toimi Iin kunnan viestintä- ja markkinointipäällikkö Anna Saksio. Sihteerinä toimi kilpailun ajan vaihtoehtoisesti.

Jäsenistä Helena Illikainen, Tapani Pukinkorva, Outi Palosaari ja Sami Vikström ovat SAFAn kilpailusääntöjen tarkoittamia ammattijäseniä. Ammattijäsenillä on yli puolet tuomariston äänistä. Tuomaristo kuulee tarvittaessa myös muita tarpeelliseksi katsomiaan asiantuntijoita. Sihteeri ei osallistunut päätöksentekoon.

6. Kilpailun säännöt ja kilpailuohjelman hyväksyminen

Kilpailussa noudatettiin Suomen lakia, tätä kilpailuohjelmaa sekä Suomen Arkkitehtiliiton (SAFA) sääntöjä.

7. Kilpailutehtävä

7.1. Kilpailualue

Li on 650-vuotias Pohjois-Pohjanmaalla, Perämeren rannalla sijaitseva kunta, joka sijaitsee puolen tunnin ajomatkan päässä Oulusta. Lissä on noin 9 850 asukasta, joista lin Haminan eli keskustaaajaman alueella asuu noin 6 550. Väestönkehitys on jo pitkään ollut lissä kasvava. Lin kunta kattaa maapinta-alaltaan 1 668,05 km² ja kunnan rajojen sisällä Perämereen laskee kolme jokea: Iijoki, Olhavanjoki ja Kuivajoki. Suuren pinta-alan lisäksi li pitää sisällään useita saaria ja Perämeren läsnäolo ja merellisyys ovat merkittäviä tekijöitä lin kunnalle. Kalastuksen ja puutavaran lastauspaikan historian kannalta merkittävä lin Röytän saari sekä luonnonsuojelualueeseen kuuluva, rauhoitettu Krunnien saaristo sijaitsevat lissä.

Kilpailualue rajoittuu lijoen rantaan lin Haminan lounaispuolella. Haminan historiallinen merkitys on alueella suuri, mutta alueella on myös muita merkittäviä sijainteja. Kaikessa suunnittelussa täytyy ottaa huomioon alueen arvo ja uusien toteutusten tulee sopeutua vanhaan arvoympäristöön. Ulkoisesti alueen luonnetta korostavat Vt 4 ja Iijoki suistoineen ja saarineen. Lin keskusta on rakentunut näiden väylien kainaloon ja ne ovat luoneet keskustan alueelle selkeät maisemalliset raamit. Valtatien liikenne on houkuttanut palvelut sijoittumaan vanhan ytimen ja tien väliin. Alue toimii sekä keskustan ytimenä ja kunnan käyntikorttina.

Kilpailualueen koko on noin 12 hehtaaria. Alue käsittää lin keskustaaajaman rantavyöhykkeen Wanhan Haminan rajalta etelään Rantakujalle asti. Rantavyöhykkeen lisäksi alueeseen kuuluu muutama kortteli Kirkkotien eteläpuolelta sekä Rytikujan ja Jokisuuntien risteyksestä.

Tarkastelualue rajautuu Vt 4 ja Alarannantien mukaisesti pysyen lijoen eteläpuolella. Lännessä tarkastelualue päättyy Talaskujalle. Tarkastelualueen koko on noin 1,15 km².

7.2. Tavoitteet

Ideakilpailun tavoitteena oli saada toteuttamiskelpoisia vaihtoehtoja alueen kehittämiseksi sekä kaavoituksen ja päätöksenteon tueksi. Alueen kehittämiseen haettiin ratkaisua kokonaissuunnitelmalla, jossa sai vapaasti esittää uudis-, täydennys- ja/tai korvaavaa rakentamista. Suunnitelmassa tuli ideoida asuinrakentamisen, julkisten tilojen ja ulkotilojen mittakaavaa, niiden järjestelyjä ja jäsentelyjä sekä liikenne- ja pysäköintijärjestelyjä.

Tavoitteena on lisätä lin keskustan elinvoimaa, asumisen mahdollisuuksia, alueen houkuttelevuutta hallinnollisena keskuksena ja viihtyisänä oleskelupaikkana. Keskustan tulisi tukeutua entistä enemmän sen kauniiseen jokimaisemaan ja upeaan historiaan lijoen rannalla. Tavoitteena on kulttuurisesti, sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävä ympäristö, jossa on helppo elää kestävällä tavalla.

Suunnittelun ensisijainen painopiste oli kilpailualueen sisällä. Tämän lisäksi kilpailuehdotusta tukevia ideoita sai esittää karkeammalla tasolla laajemman tarkastelualueen rajojen sisäpuolella. Kilpailualueen liittyminen ja yhteydet ympäristöön tuli esittää kilpailuehdotuksessa.

Kilpailualueelle toivottiin elinvoimaa, täydennysrakentamista ja asuinrakentamista, joissa hyödynnettäisiin jokimaisemia. Ehdotuksissa toivottiin näkemyksiä siitä, minne ja miten rakennukset voisivat sijoittua sekä asumisen määrän ja tiheyden tarkastelua. Näiden lisäksi suunnitelmissa tuli tutkia kilpailualueen nykyisen

rakennuskannan säilyttäminen ja purkaminen. Ehdotuksessa tuli esittää alueen virkistykseen, yhdessäolon ja paikoituksen (autot ja polkupyörät) periaatteet.

8. Arvosteluperusteet

Arvostelussa kiinnitettiin huomiota seuraaviin seikkoihin:

- ehdotuksen luoma arkkitehtoninen ja maisemallinen kokonaisuus: tunnistettavuus, omaleimaisuus, ilme, imago sekä uudisrakentamisen ja esitettyjen sini- ja viherrakenteiden luonteva liittyminen olemassa olevaan ympäristöön, jokimiljööseen ja paikan identiteettiin
- näkymät joelle ja joelta
- kokonaisratkaisun luonne, elinvoimaisuus, houkuttelevuus, innovatiivisuus ja viihtyisyys
- Kirkkotien ja Jokisuuntien näkymät
- jokirannan, rantaviivan sekä mahdollisten viheralueiden käsittely, toiminnat ja vetovoimaisuus
- uudisrakentamisen (asuminen ja palvelut) vetovoimaisuus ja massoittelemisen ratkaisut
- toteutuskelpoisuus ja taloudellisuus, vaihteellinen rakennettavuus
- ekologisuus, terveellisyys, kestävä elämäntapa, turvallisuus, kaikkien ikä- ja ihmisryhmien huomiointi.

Näiden lisäksi huomioitiin, että kilpailuehdotusten kokonaisratkaisu oli tärkeämpää kuin yksityiskohtien virheettömyys.

9. Yleisarvostelu

Kilpailuun saapui yhteensä 76 ehdotusta. Näistä kaksi ehdotusta saapui määräajasta myöhästyneinä perustelluista syistä ja ne lisättiin tuomariston yksimielisellä päätöksellä hyväksytyihin ehdotuksiin. Arvosteluun hyväksytyistä töistä saatiin erinomainen valikoima erilaisia tehokkuuksia ja typologioita käsitteleviä ehdotuksia. Kilpailun tuomaristo oli ehdotusten määrään ja laatuun erittäin tyytyväinen ja tuomaristo haluaa kiittää kaikkia osallistujia mielenkiinnosta sekä perehtymisestä alueen kehittämiseen. Saapuneet ehdotukset antavat kattavan tarjonnan alueen jatkosuunnittelun ja kaavoituksen tueksi ja toteuttamiseksi.

Iin keskusta sekä kilpailualue sijoittuvat Iin Wanhan Haminan valtakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön viereen ja sen välittömään vaikutuspiiriin. Parhaissa kilpailuehdotuksissa on otettu hyvin huomioon Haminan kylärakenne, massoittelemisen sekä mittakaava. Useat ehdotukset myös jatkoivat Haminan teemoja joko kiinteällä rakenteella heti Haminan vierestä tai tekemällä modernimman toisinnon kilpailualueen sisälle. Kilpailuehdotuksissa oli suhteellisen suuri vaihtelu rakentamisen määrässä. Rakentamisen määrä vaihteli 6 050 brm² – 49 280 brm² välillä ja uusien asukkaiden määrä välillä 109 – 800. Useissa ehdotuksissa oli myös esitetty täydennysrakentamista ja tiivistämistä tarkastelualueelle.

Kilpailussa nousi esiin alueen selkeät haasteet sekä paikallisten arvojen ymmärrys. Kuntalaiset ovat arvostaneet alueella mm. Haminan alueen rakentamisen mittakaavaa, luonnonläheisyyttä, kevytliikenteisen rantareitin rakentamista sekä Iin keskustan omalaatua jokimaiseman ylläpitoa. Ehdotukset, jotka olivat sisäistäneet iiläisen kylämaiseman ja asukkaiden arvot, nähtiin välittömästi muita parempina. Iin tiivis alueen käyttö ja rantaviivan liian laaja rakentaminen nähtiin epäsovinnaisiksi alueelle. Kilpailualueella on tällä hetkellä varsin paljon rakentamatonta ja hoitamattomaa rantapuistikkoa. Iin keskustataajama on myös muilta alueiltaan erittäin luonnonläheistä ja viheryhteyksien huomiointi nähtiin erittäin tärkeänä osana suunnitelmia. Kärkiehdotukset ovat jättäneet rantarakentamisen määrän varsin maltilliseksi, jolloin rantaviivan ja rantapuiston luontoarvot jäävät kaikkien kuntalaisten nautittavaksi. Yleisesti ottaen myöskin luontoarvojen korostamisesta nähtiin enemmän onnistuneita ratkaisuja kuin tehokkaammasta rakentamisesta. Myös rantaviivan suuntaisesti toteutetut rantakävelyreitit nähtiin hyvinä kehitysideoina.

Näiden lisäksi kilpailussa kävi selvästi ilmi myös tuomariston ennakoimia paikallisia asioita. Näiden asioiden luonne ja vaikuttavuus paljastuivat parhaiten, kun aluetta kävi katsomassa paikan päällä. Näistä selkein oli olemassa olevien jokitorjän maastonmuotojen huomiointi. Jokisuuntien viereinen rantatorjä on nopeasti tieltä jyrkkenevä ja alueen suunnittelematon rakentaminen aiheuttaa välittömästi suuria lisäkustannuksia maanrakentamisen toteutuksessa. Harvat ehdotukset huomioivat Valtarin koulun edustan maastonmuodot

ehdotuksissa sellaisenaan toteutuskelpoisella tavalla. Myös useat parhaimmiksi kokonaisuuksiksi arvioituista töistä edellyttäisivät jatkotyöstöä tältä osin. Alueen hulevesien käsittelyä ideoitiin monipuolisesti; tässä suhteessa maastonmuotoja ja puiston esteettiset näkökohdat huomioivia ratkaisuja esitettiin runsaastikin. Autopaikkojen toteuttaminen, niiden käytännöllisyys ja tiehteyksien toiminta ranta-alueella todettiin myös huomioonotettavaksi asiaksi ehdotuksissa. Kannen alaiset kellaripaikoitukset todettiin paikallisen rakennettavuuden suhteen huonoksi ratkaisuksi. Samoin monikerroksiset pykäöintilaitokset todettiin uudisrakentamisen maltillinen määrä huomioiden taloudellisesti epärealistisiksi ja usein myös maisemaan sopimattomiksi.

Ison haasteen loi myös kilpailualueen selkein polttopiste eli Nätteporin ja lin vanhan kunnantalon alue sekä niiden viereen sijoittuva Kirkkotien ja Jokisuuntien risteys. Kunnantalon poistuminen jättää Kirkkotien päätenäkymän vailla kiintopistettä ja samalla itse risteuksen järjestelyt vaativat lisää huomiota sitä ympäröivän rakentamisen kasvaessa. Samassa yhteydessä arvioitiin uuden rakennuskannan sopeutumista Haminan reunalle sekä kirkon edustalle. Molempien arvot tuli huomioida ja tuomaristo arvosti vähemmän niitä ehdotuksia, joissa Haminan rakenteen jatkuvuus katkesi täysin tai jatkui mittakaavaltaan liian suurella rakentamisella. Haasteellisiksi ehdotuksiksi todettiin myöskin ne, jotka peittivät tarpeettomasti kirkon tai veivät liikaa huomiota jokimaisemassa Haminalta, joko merkittävästi suuremman massoittelunsa takia tai tyyliään huonosti sopivamman arkkitehtuurinsa takia. Parhaiten onnistuneiksi massoittelunsa suhteen nähtiin työt, jotka pysyivät maltillisissa kerrosluvuissa sekä painottivat matalampaa rakentamista. Massoittelussa ei kuitenkaan tuomittu kaikkea kerrostalorakentamista, vaan myös nykyisen tiilikerrostalon kanssa sopivia töitä pidettiin perusteltuina. Useissa ehdotuksissa maltillinen ja oikeaan paikkaan osoitettu lisärakentaminen kerrostaloilla jopa paransi kuntakuvaa ja sovitte eri aikakausien hyvinkin eri korkuista rakennuskantaa uudeksi, tasapainoisemmaksi kokonaisuudeksi.

Yllättävän monessa ratkaisussa oli suuri osa Jokisuuntien rantamaisemasta rakennettu täyteen ilman, että Jokisuuntien näkymiä oli tutkittu riittävästi. Maastonmuotojen huomioimatta jättäminen vaikutti selkeästi ehdotusten toteutettavuuteen ja kustannustehokkuuteen. Katutilojen näkymät korostuivat myös ehdotusten välillä. Tuomaristo piti enemmän ehdotuksista, jotka varmistivat näkymät sekä teiltä että alueiden ja kortteleiden sisältä. Rantaa omivimmat ehdotukset nähtiin tässä asiassa välittömästi vähemmän onnistuneina.

Tuomaristo koki ehdotusten perusteella, että erityisesti autopaikoitus, julkisten alueiden ja aukoiden mitoittaminen sekä alueen liikennejärjestelyjen ratkaisut olivat kilpailussa haasteellista. Useassa ehdotuksessa julkiset tilat olivat liian suuret lin kokoiselle kunnalle ja aukiot antoivat aution kuvan. Moni ehdotus oli myös jatkanut tätä liian suurta mittakaavaa julkisten rakennusten arkkitehtuuriin ja sijoittivat paraatipaikalle liian sopimattoman kokoisia monumentteja.

10. Luokkajako

Tuomaristo jakoi ehdotukset kolmeen luokkaan; yläluokka (johon sisältyy palkintoluokka), keskiluokka ja alaluokka. Ehdotusten numerointi viittaa vain ehdotusten saapumisjärjestykseen, ei keskinäiseen paremmuuteen. Kilpailussa jätettiin useampi samanniminen ehdotus. Arviointien kohdentamiseksi samannimisten ehdotusten jälkeen on sulkuihin lisätty kyseisessä suunnitelmassa esitetty kokonaisala, jonka avulla suunnitelmat voi kohdistaa oikeaan arvioon. Esitetyt kokonaisalat ja saapumisjärjestys ovat vain töiden ja arviointien kohdentamista varten, eivätkä vaikuttaneet arvosteluihin.

Yläluokkaan sijoitetuissa ehdotuksissa on osoitettu uusia rakentamisen ja kyläympäristön kehittämismahdollisuuksia, joiden voi arvioida edistävän kulttuurisesti, sosiaalisesti, ekologisesti, taloudellisesti ja kyläkuvan kannalta kestävän asuin- ja elinympäristön kehittymistä. Palkintoluokkaan on niistä nostettu parhaiten lin identiteetin huomioivat, kokonaisuutena hallituimmat ja kehityskelpoisimmat työt.

Keskiluokkaan sijoitetuissa ehdotuksissa on ratkaistu ansiokkaasti jokin suunnittelutehtävän osa-alue, mutta niissä on myös tyyppillisesti puutteita. Keskiluokan työ saattoi koko suunnittelualueen käsittävänä kokonaisuutenakin olla varsin hallittu, mutta lin maisemalliset arvot ja rakennetun ympäristön ominaispiirteet heikosti huomioiva.

Alaluokkaan sijoitettiin ehdotuksia, joissa kilpailutehtävän lähtökohdat ja esitetyt ratkaisut oli valittu kilpailun tavoitteista ja kirkonkylän lähtökohdista poikkeavasti ja/tai joiden toteutus oli jäänyt kauttaaltaan viitteelliseksi ja luonnosmaiseksi.

11. Ehdotuskohtainen arvostelu

11.1. Palkintoluokka

1. sija - 42. Nättetori

Nättetori on erittäin laadukas, paikan identiteetin innovatiivisesti huomioiva mutta samalla myös aluetta ennakkoluulottomasti kehittävä ehdotus. Runsaasta rakentamisesta huolimatta näköyhteys lijojen suuntaan säilyy jatkuvasti pihakatujen, kortteleiden väliin jäävien puistotilojen, aukoiden ja torien päätteellä. Paikan henki ja olevan rakennuskannan tunnelma välittyy uudisrakentamisessa, vaikka mitään olevaa ei suoranaisesti kopioida.

Kirkkotien ja jokisuuntien risteysaluetta on käsitelty toiminnoiltaan ja palveluiltaan monipuolisesti. Julkisten rakennusten maltillinen korkeus säilyttää kirkon dominantin aseman maisemassa, ja sisätilojen toiminnot laajenevat luontevasti ulkotiloihin. Nättetori näyttäytyy elävänä aukiona, jossa asuminen, hallinto ja kaupalliset palvelut aktivoivat aluetta ympärivuorokautisesti. Pysäköintiaukion ja torin yhdistelmä julkisten rakennusten välissä on mielenkiintoinen ja kehityskelpoinen idea, vaikka kooltaan nämä tilat eivät välttämättä ole vielä aivan oikeassa suhteessa toisiinsa. Uusi asuinkerrostalo risteysalueella kytkee nykyisen rantaan rakennetun pistetalon paremmin ympäristöönsä, mutta sen korkeutta tulisi jatkosuunnittelussa harkita.

Ehdotuksen talotyypistö on rikas: kerrostalot, pienkerrostalot ja pientalot tarjoavat monipuoliset mahdollisuudet eri asumisen muodoille ja sosiaalisesti kestäväälle asuinympäristölle, jossa eri ikäluokkien tarpeet on huomioitu. Yhtiömuotoisesti toteutettavat pientalokorttelit muodostavat sopivan kokoisia toteutusyksiköitä, ja pienillä säädöillä niitä pystyy kehittämään tarvittaessa myös omakotitonteiksi. Pihatilat ja pihakadut vaikuttavat toimivan ja kodikkaan kokoisilta, samoin yhteisen pihasaunan idea on hyvä. Pihakatujen ja rannan suuntaan avoimien pihapiirien vuorottelu takaa lähes kaikille asunnoille hyvät jokinäkymät. Korttelien ja liikenneyhteyksien sovitut maastonmuotoihin on tosin jäänyt paikoin tutkimatta. Valtarin koulun edustan jyrkkä rinne saattaa jatkosuunnittelussa pakottaa hieman toisenlaisiin liikennejärjestelyihin ja vähäisempään määrään tieliittymiä.

Ranta kytkeytyy luontevasti ympäristön reitteihin. Yhteydet esim. koululta puistoon ovat hyvät. Rannan käsittely on monipuolista ja mittakaavaltaan realistisen oloista. Saunapaviljonki alueen pohjoisosassa toimii hyvänä kiintopisteenä rantapuistolle. Ehdotus on kyennyt parhaiten muodostamaan alueelle eheän kokonaisuuden uudesta rakennuskannasta, asumisesta, palveluista ja liikkumisesta. Kokonaisuuden, joka huomioi paikallisen identiteetin, olevan rakennuskannan ja ympäröivän luonnon.

2. sija - 62. Punahilkka

Ehdotus on taitavasti ja huolellisesti laadittu. Ratkaisussa välittyy tasapainossa oleva ymmärrys ja taito niin kaupunki- kuin rakennussuunnittelusta. Viherverkosto on hyvin mitoitettu ja viherakselit rytmittävät rakentamisen korttelit sopuuhaitiksi kokonaisuuksiksi. Näkymät joelle ja joelta toimivat, kortteleiden avautuminen joelle on huolella tutkittu. Julkinen rakentaminen on mittakaavaltaan onnistunutta ja julkinen kaupunkitila on kilpailun parhaiten ratkaistu. Aukioiden mitoitettu oikein ja niiden avulla on saatu luotua kylämäinen tila rakennusten lomaan. Oleva kerrostalo on oivallisesti onnistuttu sitomaan osaksi korttelirakennetta. Rannan käsittely on hienovaraista ja tähän kohteeseen sopivaa. Pysäköinnin mitoitus on liian niukkaa esitettyyn ratkaisuun. Korkoerot Jokisuun tien varrella tulee ratkaista joko täytöillä ja/tai rakennusten porrastamisella. Iijokivarren henki näyttäytyy vahvana ja ehdotuksen luonne soveltuu sijaintiinsa hyvin.

3. sija - 40. Vonkamies

”Vonkamies” on kaunis, tasapainoinen ja herkällä otteella täydennysrakentamista esittävä ehdotus - rakentamisen määrältään vaatimaton mutta ideoiltaan voimakas. Uuden tieverkon määrä ja rakentamisen peittoala on onnistuneesti pidetty varsin pienenä, jolloin asuinympäristö on mahdollista säilyttää luonnonläheisenä. Pientalopainotteinen ratkaisu on ympäristön mittakaavaan sopiva. Näkymät rannan suuntaan säilyvät hyvin, sillä rakentaminen on koottu tiiviiksi kimpuiksi tien varrelle. Tiiviiden keskittymien ansiosta korkoerotkin voivat olla kohtuullisin kustannuksin ratkaistavissa. Jonkin verran myös väljentämisen varaa olisi pienimmissä kortteleissa Valtarin koulun edustalla ollut. Paritalot, omakotitalot, rivitalot ja pienkerrostalon kokoiset rakennukset mahdollistavat monentyyppistä asumista, kuitenkin lähinnä perheiden tarpeisiin sopivinta. Myös Kirkkotien varrelle on osoitettu pelkästään asumista, mikä vaikuttaa paikkana hieman hukatulta tilaisuudelta kehittää alueen elinvoimaisuutta.

Kunnantalon, kirjaston ja museon kokonaisuus muodostaa kirkon edustalle poikkeuksellisen hienon aukion ja portin rantamaisemaan. Rakennusten hyvin vaakasuuntainen horisontaali ilme korostaa olevan kirkon monumentaalisuutta hienolla tavalla. Maaston korkoeroja hyödyntävä kellariin osoitettu pysäköintiratkaisu on ideana kekseliäs, mutta esitetyt rakennusmassat huomioiden järjestelyiltään hieman mutkikas. Työssä on kilpailuohjelman tavoitteista poiketen esitetty kunnantalo säilytettäväksi. Vaikka esitetty uusi käyttötarkoitus palveluja tarjoavana senioritalona olisi toimivahko ratkaisu myös samaan paikkaan osoitetussa uudisrakennuksessa, olisi kunnantalo tullut esittää purettavaksi. Nyt ehdotus jättää käyttämättä mahdollisuuden Kirkkotien ja Jokisuuntien risteysalueen uudelleen tutkimiseen. Tuomaristo kuitenkin katsoi työn olevan muilta osin kokonaisuutena varsin ansiokas.

Ranta on puustosaarekkeineen jäsennelty avoimuudeltaan monipuolisesti vaihteleviksi maisematiloiksi, ja se antaa edellytykset lajistoltaan monipuoliselle viherympäristölle. Yhteydet rantapuistosta nykyisiin reitteihin ovat selkeästi hahmotettavat ja hyvin luontevat.

11.2. Yläluokka

LUNASTUKSET

4. Virran huomassa

Ehdotus on ideoiden runsaudensarvi: se visioi tiheydeltään uudenlaista ja toiminnoiltaan monipuolista tulevaisuutta lin ranta-alueille ja kirkon ympäristölle. Rakentamista on kokonaisuutena monin paikoin liikaakin ja joidenkin asuntojen pihat ja näkymät jäävät epäsuotuisiksi. Mm. Seurakuntakeskuksen ja monitoimitalon välinen asuinkortteli tukkii voimakkaasti näkymiä kirkolta joelle, eikä istu luontevasti julkisten rakennusten väliin. Samoin kunnantalon korttelin monitoimintainen rakennuskokonaisuus on kooltaan ja rantajärjestelyiltään liian massiivinen. Se muodostaa tarpeettoman laajan yhtenäisen esteen Kirkkotieltä rannan suuntaan, ja komea ranta-aukio jää joka suunnasta vaikeasti saavutettavan ja yksityisen oloiseksi. Ehdotuksen arkkitehtuuri onnistuu kuitenkin hyvin tavoittelemaan samaa epämuodollista, kylämäistä, säätelemättömästi rakentuneen alueen henkeä kuin nykyäänkin on esim. Wanhassa Haminassa havaittavissa.

Jokisuuntien varren korttelit rytmittyvät hyvin ranta-alueelle: niiden väliin on jätetty komeasti joen suuntaan avautuvia näkymiä. Idea monisukupolvisesta korttelista ja lähipäiväkodista on kiinnostava, mutta johtaa näin toteutettuna liaksi pysäköintirakenteiden dominoimaan ympäristöön Lohentien ja Jokisuuntien risteyksessä. Viheralueet on pääosin mitoitettu hyvin ja puistotiloja on ideoitu monipuolisesti. Paikoin rakentaminen ulottuu liian lähelle rantaa ja reittien liittyminen ympäristöön jää hieman epämääräiseksi. Massoittelu on yleisilmeeltään taitavaa ja mielenkiintoista. Kerrosluvun vaihtelu I-III tuo siihen omaleimaisuuden lisäksi potentiaalia talotyyppien ja asumisratkaisujen monipuolisuudelle. Skaala on lihin sopiva; isoimmat asuinkorttelien ongelmat liittyvät rakentamisen liialliseen tiivyyteen kortteleiden sisällä.

45. lin Stamina

Kokonaisuutena varsin hallittu suunnitelma esittää uudisrakentamisen kahteen toisistaan erilliseen vyöhykkeeseen. Näin rantanäkymiä säilytetään avoimina, ja Valtarin koulun edustalla jyrkän maaston tuomat liittymäongelmat pystytään väistämään alempana sijaitsevan uuden Jokisuuntien suuntaisen pihakadun avulla. Idea toiminnoiltaan sekoittuneesta hybridikorttelistosta Kirkkotien ja Jokisuuntien risteyksessä on kehityskelpoinen, mutta sen täyttä potentiaalia ei ole suunnitelmassa vielä hyödynnetty esim. uusien asuinkerrostalojen pohjakerrosten osalta. Uudet kerrostalot olevan pistetalon ympärillä luovat nykyistä tasapainoisempaa kaupunkikuvaa, jossa kerrostalo ei näyttäyty enää yksittäisenä anomaliana. Katu- ja aukiotilan rajausten osalta risteysalue jää sekavaksi. Noppamaisiin rakennuksiin jakautunut massoittelu Nättetorin ympärillä on taitavaa, mutta pieniin massoihin ja useaan kerrokseen jakautuneet tilat eivät anna parhaita lähtökohtia julkisille tiloille. Kirjasto jää myös hieman piiloon keskeisistä lähestymissuunnista. Julkisten rakennusten käsittely ilmeeltään hyvin asuinkorttelin tyyppisesti herätti myös kysymyksiä. Kokonaisuudessaan risteysalue hahmottuu jokseenkin sulkeutuneiden kerrostalokorttelien ryhmänä, ja tämä herätti tuomaristossa kritiikkiä liille epätyypillisesti liiankin kaupunkimaisesta ympäristöstä risteysalueella.

Asuinkortteleissa on useilla talotyypeillä luotu hyviä edellytyksiä sosiaalisesti kestäväälle asuinympäristölle. Jokisuuntien varrella rantanäkymät on hyödynnetty oivallisesti. Pysäköintitarpeisiin on vastattu realistisesti, joskin monissa paikoin asuintalot jäävät hieman puristuksiin pysäköinnin, katujen ja teiden saartamaksi. Seurakujan hyvinvointikorttelin useat tonttiliittymämahdollisuudet olisivat antaneet mahdollisuuksia esitettyä toimivammille pihakokonaisuuksille.

Julkisen ranta-alueen käsittely on monipuolista ja taitavaa sekä luontevaa jatkoa olevalle Ruustinnan reitille. Rantasauna ja yhteisökeskus ovat löytäneet onnistuneesti paikkansa.

KUNNIAMAININNAT

1. Riite

Ehdotuksesta välittyy huolellinen ajattelu ja samaan aikaan sitä leimaa paikoitellen liiallinen varovaisuus. Mielenkiintoinen pihakatu jatkaa lin Haminan raitin perinnettä ja luo uuden mielenkiintoisen korttelin erillisenä rakenteena Jokisuuntiestä. Tällä ratkaisulla on mahdollisuus saada haasteelliset korkeuserot hallintaan ilman

massiivisia täyttöjä. Viherverkosto on mietitty ja pienillä muutoksilla siitä saisi vielä toimivamman mm. hulevesien keräämisen ja ekologisten käytävien kannalta. Julkisen rakentamisen sijoittaminen risteysalueelle on kannatettava ratkaisu, joskin tässä ei aivan onnistuta sen avulla luomaan tiiviistä ja mielenkiintoista katu- ja kaupunkitilaa. Rantaan sijoittuva aukio on kylärakenteessa turhan laaja, sitä ei ole onnistuttu riittävästi rajamaan yksinäisiksi jäävillä kahvila- ja ravintolarakennuksilla.

43. Tukkilautat

Ehdotus on huolella suunniteltu ja kuten selostuksessa mainitaan ehdotus tosiaan "laajentaa lin keskustaan Haminan henkeä, arkkitehtuuria ja kulttuurimaisemaa kunnioittaen, luoden uuden modernin kerrostuman". Kyläjulkisivu joelle näyttää ratkaisun idean, joka jatkaa mukavasti lijoen rantojen kyläkuvaan. Näkymät on mietitty huolellisesti ja on onnistuttu luomaan ratkaisu, jossa joki näkyy jatkuvasti rakennusten lomasta Puistotien ja Jokisuuntien varrelta. Kortteliratkaisu on toteutettavissa useilla erilaisilla talotyypeillä, ja se mahdollistaa sosiaalisesti rikkaan asuin ympäristön. Keskitetty pysäköintiratkaisu jättää pihat onnistuneesti hyvin vehreiksi ja puutarhamaisiksi. Viher- ja virkistysalueiden suhde rakennettuihin kortteleihin on tasapainossa. Rannan käsittely ja viheralueiden hoitotaso on mitoitettu paikkaan sopivaksi. Pitkät rantatörmän poikittaiset rakennusmassat vaativat runsaasti täyttöjä ja/tai rakennusmassojen porrastamista. Kokonaiskuvan ja alueelle sopivuuden arvioinnin kannalta olisi ollut mielenkiintoista nähdä havainnekuvassa myös ranta-aittojen rivistö ja sen vaikutus kyläkuvaan. Ratkaisu ei tuo Kirkkotien risteykseen juurikaan parannusta nykyiseen kylärakenteeseen, mm. puutarhan sijainnin valinta ei ole onnistunut. Kaupallisen keskuksen sijainti on olevassa lin keskustassa, eikä sitä ole tarpeen siirtää tai jakaa kahteen paikkaan. Rantaan on sijoitettu muuhun rakenteeseen ja kunnan tarpeisiin suhteutettuna liian massiiviset rakennukset, joskin toiminnallisesti niiden sijainti on onnistunut.

53. Kossi

Suunnitelma sopii pääosin oikein hyvin lin kirkonseudun rakeisuuteen, mittakaavaan ja ilmeeseen. Kerrostalot rytmittyvät hallitusti pientalojen lomaan ja täydentävät lupaavasti olevan pistetalon ympäristöä. 6-kerroksinen pistetalo Kirkkotien pääteenä tosin vaikuttaa näissä puitteissa liian korkealta maamerkillä.

Uudisrakentamisen suhde rantamiljööseen on hieman ongelmallinen. Kulkuyhteydet rantaan jäävät epämääräisiksi, ja julkinen ranta-alue kapeaksi. Herää kysymys: yksityistyykö ranta liiaksi? Monumentaaliaukio kirkon edustalla vaikuttaa alueen luonnonläheinen rantamiljöö huomioiden turhankin suurelliselta, eikä keskustele erityisen hyvin kirkkoympäristön kanssa. Seurakuntatalon yhteyteen lisätty muurimainen rakennusmassa ja Alakadulle sijoitettu uusi rakennus eivät sovellu ympäristöönsä ja tekevät melontakeskuksen pysäköintialueesta turhan suljetun. Kunnantalon aukio jää syrjäiseen katveeseen melontakeskuksen viereen, pysäköinnin saadessa paljon huomiota Kirkkotien päänteessä.

Pientalokortteleiden arkkitehtoninen ote on lupaava ja paikkaan sopiva. Eteläisten korttelien sisään osoitetut autosuojat on kekseliäästi ryhmitelty rajaamaan yksityisempiä pihapiirejä. Lohentien ja Jokisuuntien risteys hahmottuu selkeänä ja hallittuna, eikä paikoitus kortteliin integroidun pysäköintiratkaisun ansiosta tuota häiriötä ympäristölle. I-IV- kerroksinen rakentaminen tuottaa paljon vaihtoehtoja asumiselle, mutta yleisesti kortteliratkaisut nojaavat vahvasti ulkotilojen osalta perinteisiin yksityispihoihin. Suunnitelma ei luo sanottavasti edellytyksiä yhteisöllisille pihatiloille.

Liikennerratkaisut vaatisivat vielä jatkotyöstöä: rantaa kohden ositetut pysäköintikadut Waltarin koulun edessä eivät jyrkkä rinnemaasto ja rakentamisen vähäisyys huomioiden ole realistinen ratkaisu. Kaavioissa luvattu kujamaisuus ja monipuolinen reitistö rantakortteleissa ei toteudu suunnitelmassa pysäköinnin muodostamien esteiden takia. Jotkin asuintalot jäävät suorastaan pintapysäköinnin saartamiksi rannan tuntumassa. Seurakujan korttelin sisäiset liikenne- ja pihajärjestelyt ovat jääneet keskeneräisiksi.

MUU YLÄLUOKKA

8. Kompainen

Ehdotus ei ole aivan tasapainossa kaikilta osin ja sen ansiot ovat miellyttävissä pientalokortteleissa, joista herkullinen havainnekuvakin on laadittu. Viherrakenne on sopusuhtainen ja viheryhteydet riittäviä, rannan käsittely on maltillista ja paikkaan sopivaa. Muulta osin ehdotuksessa ei ole onnistuttu vakuuttamaan

kylärakenteen vahvistamisessa tai paikan hengen ymmärtämisessä. Kerrostalojen varsin massiivista talotyyppeä on monistettu useaan kohtaan, eikä se tässä ratkaisussa suunnittelumenetelmänä luo hyvää ympäristöä. Ehdotusta leimaa hyvä tahto ja tässä olisi saavutettu viimeistellympi ratkaisu huolellisemmalla suunnittelulla. Kaupunkitila aukioineen ja pysäköintialueineen Kirkkotien ylitse on varsin laaja, eikä se rajaudu riittävästi, jotta muodostuisi intiimiä, viihtyisää ja kylärakenteeseen sopivan kokoista tilaa.

9. Helminauha

Perusidea kahteen erilliseen vyöhykkeeseen jakaantuneesta lisärakentamisesta on jokinäkymien ja maastonmuotojen kannalta hyvä ja perusteltu. Ehdotuksessa on paikoitellen sopusuhtaisen oloisia kortteileita mm. erillispientalojen kortteli, mutta myös paikoin sekavia ja huolimattoman oloisia kortteileita. Aukion mitoitus on onnistunut ja se rajautuu hyvin, havainnekuvasta välittyvä miellyttävä kaupunkitila. Julkiselle rakennukselle on esitetty suurehko ja paikkaan sopimaton massa. Sen ympäristö jää pirstaleiseksi.

26. Polkuja pitkin

Kokonaisratkaisu on toimiva. Miellyttävät pientalojen korttelit ja niiden väliin muodostavat viherkäytävät luovat alueelle sopusuhtaista rakennetta. Tämä osio onkin ehdotuksen parasta antia. Korkeuseroja on tutkittu ja huomattu korkeuserojen vaikutus Jokisuuntien kortteleissa. Julkisen rakentamisen kortteli on valitettavasti saanut vähemmän huomiota ja sen luonne on jäänyt identiteetiltään vaisuksi. Kirkkotien varren uudisrakennukset asettuvat turhan lähelle olevaa rakennuskantaa, joskin katutilan rajaajina ne toimivat hyvin. Rannassa olevan asuinkerrostalon pohjoispuolen rakennukset ovat jopa liian suuria, vähemmälläkin olisi onnistuneesti saatu yksinäinen rakennus liitettyä osaksi kylärakennetta. Näkymien osalta julkisen korttelin rakennukset ahdistavat kirkon taustalle, eikä työssä ole näytetty miten kirkko näkyisi ko. rakennusten välistä.

63. Iin monet tasot

Huolellisesti tutkittu ehdotus sisältää monia paikkaan sopivia piirteitä, kuten rannan maltillinen rakentaminen, monitoimitalon sijainti, hyvin perustellut ja maaston korkeudet huomioivat asuinkorttelitutkielmat ja toimiva viherverkosto. Visiosta ei kuitenkaan välity toivottua Iin henkeä. Runsaan kadunvarsipaikoituksen rasittama kirkon edusta, ranta-aukion hieman jäykkä käsittely ja monitoimitalon ympäristöstään irrallinen luonne jää ongelmalliseksi.

66. Just li

Just li on mielenkiintoinen, uutta identiteettiä paikalle luova ja rannan käsittelyltään kaikista muista töistä poikkeava ehdotus. Maisemallisena kokonaisuutena se on varsin korkealuokkainen. Monitoimitalo on tietoisesti ympäristöön nähden vieraana atrium-tyyppisenä ratkaisuna toteutettu kokonaisuus, joka on koostaan huolimatta kekseliällä tavalla asemoitu: se jättää kirkon edustan vapaaksi ja kehystää joen suuntaan avautuvan näkymän merkitykselliseksi. Kokonaisuus on sopivan matala mutta ulkokehältään ehdottoman rajattuna massana ympäristössään massiivinen. Kirkkotien päätteen aukio ja pysäköintialue muodostavat hieman hajanaisen kokonaisuuden.

Jokisuuntien varrella massoittelu madaltuu erittäin harkitusti ja selkeästi Jokisuuntien varrelta rantaan. Kerros- ja pientaloasuminen, rivitalot sekä pienkerrostalot antavat monipuolisia mahdollisuuksia asumiselle. Asumista on tuotu uskaliaasti myös aivan vedenrajaan asti, kalastajakylän henkeen. Vaikka yksityiset pihatilat on jätetty minimiin, puolijulkisen puisto toimii asukkaita yhdistävänä jaettuna pihatilana. Pysäköintiratkaisut ovat hieman puutteelliset, ja Seurakujan korttelista ne on jätetty täysin pois.

Rantapuisto tarjoaa ruhtinaallisesti eri luonteisia ja avoimuudeltaan vaihtelevia maisematiloja, reittejä ja siltayhteyksiä. Poikkeuksellisuudessaan se herätti sekä positiivisia että negatiivisia näkemyksiä: Se ruokki ajatuksia toiminnoiltaan rikkaasta, ympärivuorokautisesti elävästä puolijulkisesta miljööstä, mutta toisaalta myös pelkoja siitä että ranta yksityistyy imagoltaan liikaa vedenrajaan sijoitettujen pientalojen takia.

11.3. Keskiluokka

2. PUU-II, UUS-II

Suunnitelmassa on esitetty kaupunkikuvallisesti selkeitä tavoitteita ja materiaaleiltaan ja värimaailmaltaan paikkaan sopivia ratkaisuja. Jokisuuntien varsi hahmottuu hallittuna kokonaisuutena, asuinrakentamisen mittakaava on viehättävä, ja idea yhteispihoista on houkutteleva sekä sosiaalista kestävyyttä luova. Uudet pistetalot olevan kerrostalon tuntumassa sitovat eri aikakausien kerrostumia toisiinsa. Esitetty talotyyppistö on rikas ja se mahdollistaa monipuolisen asukaskunnan.

Korttelirakenteen osalta suunnitelma jää kuitenkin keskeneräiseksi ja rantayhteyksien osalta epämääräiseksi. Pysäköintiä on sijoitettu joen tuntumaan virheellisesti niin, että se pilaa rantamaisemia ja estää näkymiä pihoilta joelle. Pistomaiset katuyhteydet Jokisuuntieltä rannan suuntaan ovat varsinkin Valtarin koulun edessä korkoerojen takia ongelmalliset. Uudet julkiset rakennukset tukkivat liian voimallisesti kirkon edustan aluetta rannan suuntaan. Keskitetty pysäköintiratkaisu muodostaa Valtarintien varressa katostenkin muodossa ratkaistuna kaupunkikuvallisen ongelman.

5. Yhteinen rantaidylli

Ehdotus muodostuu tiivistä kerrostalomaisesta kuntakeskuksesta ja varsin tiivistä asuinrakentamisen alueesta. Viherverkostoon ei muodostu riittävän laajoja vyöhykkeitä, jotta ekologiset käytävät toimisivat. Ratkaisu tarjoaa hyviä rantanäkymiä kaikista Jokisuuntien varren asunnoista, mutta toisteinen korttelirakenne ja ilmeeltään yhdenmukainen talotyyppistö ovat ristiriidassa ympäristön kanssa. Ehdotuksessa ei ole onnistuttu tavoittamaan lin henkeä.

6. KIRJO

Ehdotuksen onnistuneimpia kohtia ovat suunnittelualueen eteläosan pientalokorttelit miellyttävän kokoisine pihapiireineen, sekä Valtarintien ja Seurakujan välinen kortteli, jossa pientalojen pihapiiri ja uusi hallintokeskus eheyttävät ympäristöä mielenkiintoisella tavalla. Yhteisöllisyys on huomioitu asumisen ratkaisussa ja yhteistilojen sijoittelussa hyvin, ja korttelipihat rajautuvat miellyttävällä tavalla. Mielenkiintoisia ja kaupunkitilaa eheyttäviä ratkaisuja on onnistuneesti esitetty myös suunnittelualueen ulkopuoliselle tarkastelualueelle liikekeskustan tuntumaan. Suunnittelutehtävän kannalta keskeisen Jokisuuntien ja Kirkkotien risteysalueen sekä Kirkon edustan ranta-alueen ratkaisut sen sijaan ovat epäonnistuneita. Matalilla osilla yhteen kytketyt asuinkestoalot muodostavat kuntatalon kera liian massiivisen ja geneerisen, alueen henkeen sopimattoman kokonaisuuden, joka ei sovi yhteen kaupunkikuvallisesti herkän kirkkoympäristön kanssa ja piilottaa kirkkoa rantamaiseman kokonaisuudessa. Kansipysäköintiratkaisut ovat alueella taloudellisesti epärealistisia. Jokisuuntien varrella pysäköintiratkaisut- ja rakenteet muodostavat liian yhtenäistä umpinaista muuria tien suuntaan. Yhteydet rantapuistoon ja puiston keskeiset ratkaisut ovat verrattain onnistuneita.

7. Törmällä

Asuinrakentamisen korttelit ja niiden väliin jäävät viherakselit muodostavat hyvän lähtökohdan viihtyisän asuin ympäristön luomiselle. Idea talotyyppistöltään sekoittuneista kortteleista Jokisuuntien varrella on mainio, ja luo edellytyksiä monisukupoliselle asumiselle. Joen suuntaan avoin kortteliratkaisu toimii niin yhteis- kuin asuntopihojenkin osalta. Risteysalue kirkon tuntumassa jää järjestelyiltään sekavaksi. Kirkkotien näkymän päätteeksi suunnitellun julkisen rakennuksen avulla ei ole onnistuttu luomaan positiivista mielikuvaa eikä lin henkeä ole ehdotuksessa onnistuttu tavoittamaan.

11. Uusi Hamina (18 840 k-m²)

Kaiken olevan rakennuskunnan, myös uudehkon kerrostalon, kilpailualueelta purkava ehdotus ei ole perusteltu eikä lähtökohdiltaan realistinen. Korttelirakenteita on tutkittu ja on onnistuttu luomaan paikoitellen sopusuhtaisia ja mielenkiintoisia alueita. Pientaloalueen keskeisraitti on kehityskelpoinen idea myös korkeuserojen kannalta. Poikittaiset viheryhteydet saisivat olla leveämpiä, jolloin ne toimivat myös ekologisina käytävinä ja hulevesien uomina.

12. Lijoen kutsu

Suunnitelmassa on hallittu kokonaisuute sekä selkeä tavoite avoimelle julkiselle ranta-aukiolle. Korttelipihat rajautuvat harkitusti julkisesta rantareitistöstä ja kaduista, muodostaen tosin liiankin suljettua ja yhtenäistä fasadia rannan suuntaan. Korttelipihojen ja jokirantaan johtavien kortteliaukioiden vuorottelu luo edellytyksiä monipuolisille ulkotiloille. Pihatilat ovat monissa kohdin onnistuneesti mitoitettuja, ja rannan sekä Lohentien kortteleissa rakennusten massoittelu hyvin ympäristöönsä sopivaa. Valtarintien varrelle järjestetty keskitetty pysäköinti heikentää ympäristön laatua Kirkkotien varrella. Jokisuuntien ja Kirkkotien risteysaluetta reunustavat kerrostalot ovat liian korkeita ympäristöönsä nähden, ja kunnantalo jää tarpeettoman etäälle valtaisan kaupunkiaukion taakse. Monella tapaa hallitusta kokonaisuudesta huolimatta ehdotus jää hieman yleispäteväksi ja rakentamisen kokonaisuudeltaan ylimitoitetuksi ratkaisuksi, joka ei erityisemmin keskustele olevan rakennetun ympäristön ja maisemarakenteen kanssa.

14. Puu-Hamina

Ehdotus vahvistaa tietyltä osin hyvin paikan identiteettiä: Kirkkotien päätteeksi on luotu mielenkiintoinen ja muista ehdotuksista poikkeava rantamaisema, jossa pieni lahti erottaa julkisten rakennusten alueen asuinkortteleista. Lahden tekniset ja taloudelliset toteutusmahdollisuudet herättivät tuomaristossa epäilyksiä. Yleinen saunarakennus sijaitsee luontevasti julkisen ja yksityisen rajakohdassa. Uusi julkinen rakennus asettuu vaikean oloisesti kirkon ja rantanäkymien eteen, vaikka onkin paikkaan sopivalla tavalla useammaksi pieneksi massaksi jaettu. Uudet kerrostalot täydentävät onnistuneesti olevan pistetalon ja Seurakujan ympäristöä. Kerrostalokorttelien osittain pihakannen alle ratkaistu, vain vähäisiä autopaikkoja palveleva pysäköinti ei vakuuttanut tuomaristoa taloudellisuuden tai pihojen laadun osalta.

Suunnittelualueelle on osoitettu monipuolista asukaskuntaa mahdollistaen kytkettyjä pientaloja, townhouseja, rivitaloja ja kerrostaloja. Korttelitalot luovat hyviä edellytyksiä yhteisöllisyydelle. Townhousen ei katsottu vastaavan kysyntää alueella, jossa keskustatoimintojen lähellä on mahdollista saada myös omapihaisia perheasuntoja. Mittakaava on silti onnistunut, ja korttelipihat miellyttävän kokoisia, vaikka kokonaisuus vaikuttaa todellista tilannetta tasaisemman maaston yleispätevältä ratkaisulta: pistomaiset pysäköintikadut voivat olla vaikeita toteuttaa koulun edessä olevaan rinnemaastoon. Myös korttelirakenteen umpinaisuus rannan suuntaan vaikuttaa paikan edellytykset huomioimattomalta ratkaisulta. Yhteydet rantapuistosta ympäröiville viheralueille sekä näkökontakti kortteleiden välistä joelle ovat suhteellisen hyvät.

15. Best place to bii

Ehdotus on periaatteellisella tasolla ratkaistu varsin hyvin, mutta esitys on jäänyt vajaaksi eikä siitä valitettavasti hahmotu visio tulevasta uudesta kyläkuvasta. Uudet rantakorttelit muodostavat tarpeettoman monotonisen muurin Jokisuuntien varrelle. Lähelle rantaa ulottuva rakentaminen saattaisi olla ongelmallista yksityistymisen vuoksi. Uusi kunnantalo katkaisee liian voimakkaasti näkymät Kirkkotieltä joelle.

25. Rantakortteeri

Ehdotuksen maisema-arkkitehtoninen ote vahva, joskin rantavyöhyke on liian voimakkaasti rakennettu tähän paikkaan. Pientalokorttelit ovat ihan toimivia, samoin Kirkkotien varren kortteli. Julkisen rakentamisen korttelin typologiassa on vieraita piirteitä lihin.

27. Pikui

Korttelirakenne ja viherrakenne ovat toimivia. Ongelmia on kortteleiden sisällä ja rakennustyypeissä, joiden ratkaisut ovat kyllä mielenkiintoisia mutta tässä ympäristössä perusteettoman tiiviitä. Virastorakennuksen sijainti on mielenkiintoinen, mutta tässä on jätetty hyödyntämättä sen tuoma kaupunkitilan mahdollisuus Kirkkotien varteen. Ratkaisulla ei ole tavoitettu toivottua lin henkeä.

28. Uusi Hamina (20 350 k-m²)

Ehdotus on positiivisella tavalla vaatimaton, ja kahteen erilliseen uudisrakentamisen vyöhykkeeseen sekä niiden väliin jäävän avoimempaan maisematilaan perustuva ratkaisu on perusteltu. Työn vahvuudet ovat selkeässä rantareitistöissä ja pienissä selkeissä puurakentamiseen oivallisesti soveltuviissa korttelipihoissa. Ratkaisu edellyttäisi tosin Valtarin koulun edustalla massoittelun ja reittien sovittamista verrattain jyrkkään maastoon. Ellalan lähelle rannan tuntumaan ehdotettu taiteilijaresidenssi on sijoitettu taitavasti olevien rakennusten tuntumaan rantapuistoa rajaamaan.

Kirkkotien rannan puoleisen päätteen ja kirkon edustan kohdalla ovat ehdotuksen suurimmat ongelmat: alue jää yksittäisistä säästetyistä näkymälinoista huolimatta rannan suuntaan liian sulkeutuneen oloiseksi. Kirjaston ja monitoimitalon massoittelu ja asettelu vaikuttaa sattumanvaraiselta, eikä niiden muodostama kokonaisuus muodosta selkeitä julkisia ulkoalueita: uusi ranta-aukio rakennusten takana kätkeytyy hieman näkymättömäksi ja yksityisen luonteiseksi. Uudet kerrostalot muodostavat kyllä olevan pistetalon kanssa nykyistä selkeämpää korttelikokonaisuutta, mutta yhteen kytkettyinä ne luovat uudiskortteleille paikan henkeen sopimatonta raskaan sulkeutunutta ilmettä.

30. Tervetuloa kylään

Työssä on paikoin onnistuneesti tavoiteltu pienimittakaavaisen modernin rantakaupungin tunnelmaa. Kokonaisuutena suunnitelma jää hajanaiseksi neljän erityyppisen osa-alueen kokoelmaksi, jossa kukin osa-alue itsessään on johdonmukaisesti ratkaistu. Rantapuistoa on ideoitu monipuolisesti ja kunnianhimoisesti. Esitetyt rantarakenteet ovat taloudellisesti ja paikan luonne huomioiden liian massiiviset. Jokisuuntie kytkeytyy rantapuistoon komeasti liikuntakenttien avulla, mutta ratkaisu edellyttäisi varsin voimakkaita pengerryksiä rinteiden takia.

Jokisuuntien ja Kirkkotien risteysalue jää epämääräiseksi ja turhan laajaksi nurmien, pysäköintikenttien ja reittien vyöhykkeeksi, josta yhteydet suunnitellulle ranta-aukiolle eivät ole kovin selkeitä. Oleva pistetalo ei kytkeydy luontevasti pienipiirteiseen uudisrakentamiseen. Kirjaston ja kunnantalon kortteli on esitetty toiminnoiltaan viehättävän monipuolisena, mutta sen edusta jää tavoitellusta kalastajakylämaisestä tunnelmasta huolimatta pirstaleiseksi, eikä vuorottain rannan ja kirkon suuntaan avautuvien kaupunkitilojen sarja kytkeydy laajempaan ympäristöön mielekkäällä tavalla.

Ehdotuksen vahvin osa-alue on Jokisuuntien varren pientalokorttelit. Vaikka pienimittakaavaisen puukaupungin tapaan omaan koordinaatistoonsa asetellut korttelit muodostavatkin tässä ympäristössä hieman vieraan ja jäykän kokonaisuuden, ovat miellyttävän kokoiset yhteispihat, korttelirakenteeseen integroitu talokohtainen pysäköinti sekä vehreät selkeärajaiset pihakadut ideoina käyttökelpoisia – ja tätä aluetta vähemmän rinteisessä maastossa toteutuskelpoisempia.

32. Kerrostumat

Ehdotus on laadittu ammattitaitoisesti ja sen ideat esitetty havainnollisesti. Kokonaisuudessaan julkisia ja kaupallisia palveluja on osoitettu alueelle liiaksikin - lähes yhtä paljon kuin uutta asumista. Arkkitehtoninen ote on maisemaan ja maastoon onnistuneesti sulautuva. Suunnitelma tarjoaa liikennejärjestelyiltään hyvin realistisen ja rinteisen maaston hyvin huomioivan ratkaisun Jokisuuntien varren rantakortteleihin. Pääosin 1-kerroksisista pientaloista ja kytketyistä pientaloista muodostuva asumisen lähiympäristö jää kuitenkin lähiömäiseksi ja enimmäkseen perheasuntoja suosivaksi, eikä runsas erillisten pienten puistotilojen sarja vaikuta entuudestaan varsin vehreässä ympäristössä täysin perustellulta. Lohentien ja Rytikujan risteysalue jää hajanaiseksi. Seurakujan ja Valtarintien välinen kortteli on läheinen liikekeskusta huomioiden osoitettu tarpeettoman yksipuolisesti pelkästään kaupallisille tiloille, joiden edellyttämä massiivinen pysäköinnin tarve osaltaan heikentää ympäristön laatua. Oleva kerrostalo jää ratkaisussa edelleen ympäristönsä kytkeytymättömäksi kummajaiseksi, eikä julkiseksi rakennukseksi tarkoitettu li-talo hahmotu muusta julkisesta keskustasta erillään erityisen saavutettavana. Kirkon edusta rannan suuntaan on säilytetty onnistuneesti avoimena, mutta kunnantaloa ja monitoimitaloa ympäröivät ulkotilat jäävät kadun varressa sijaitsevina aukioineen epämääräisiksi. Julkisten rakennusten väliin muodostuva tila sisältää hyödyntämättömän potentiaalin.

33. Merta

Kylärakenne on ihan hyvä, joskin korttelien umpinaisuuden ja kaupunkikuvallisen ilmeen osalta alueelle varsin vieras. Viheryhteydet ovat toimivat ja puistoja sekä rantaa on riittävästi ja ne sijaitsevat oikeissa paikoissa. Kortteleiden suunnittelussa on päädytty usein vaikeasti asuttaviin L-muotoisiin rakennuksiin, joihin suunnitelma pientalokortteleiden osalta perustuu. Kaupunkitilan sijoittuminen portaineen Kirkkotien päätteeksi on näkyvien osalta mielenkiintoinen ratkaisu. Rantaviivan voimakas muokkaus ei ole realistista.

35. Jähti

Ehdotuksessa on tehty paikoitellen huolellista työtä. Siinä on esitetty perinteisen puutalokaupungin kortteleita sijoitettuna jokitörmään. Korttelityyppi on mielenkiintoinen ja toimiva, mutta sen ei koettu sopivan tähän paikkaan. Muurimainen julkisen rakentamisen vyöhyke rannassa on rajaava ja estää laajasti jokinäkymiä. Sen sisältämä sinänsä mielenkiintoinen sisäkatu ei liity mielekkäällä tavalla ympäristöönsä, ja infokeskus jää piiloon päälähestymissuuntaan nähden. Asuinkortteleiden pihakadut ovat kiinnostavia.

37. Nurmirölli

Ehdotuksessa on suunniteltu paikoitellen mukavia kortteleita ja ne näyttävät jokseenkin toimivilta. Vapaamuotoinen kyläraitti rannassa on ideana paikkaan sopiva ja lupaava. Seurakujan ja Valtarintien välisessä korttelissa pihatilat ja pysäköinnin ratkaisut on sovitettu onnistuneesti yhteen. Esitystä vaivaa kuitenkin varovaisuus ja keskeneräisyys, eikä siitä välity positiivinen visio uudesta kyläkeskuksesta.

38. Uusi Hamina (17 010 k-m²)

Ehdotuksen kokonaisidea on selkeä: asuinkorttelistoille on asetettu selkeät rajaukset risteysalueen suuntaan, ja kirkon edusta jää perustellusti jokirannan suuntaan hyvin avoimeksi. Kunnantalo tosin jää ympäristöstään irralliseksi ja muotokieleltään vieraaksi kappaleeksi, ja sitä ympäröivät viheralueet eristävät sitä tarpeettomasti risteysalueesta. Pysäköintikeskittymä on aseteltu hieman häiritsevästi Kirkkotien päätteeksi, eikä sen autopaikkamäärä tunnu riittävän uusille julkisille palveluille ja viereisille kerrostaloille. Kirkkotien varrelle sijoitettu uusi kerrostalorakentaminen jättää nurmien taakse eristettynä hyödyntämättä mahdollisuudet elävöittää tienvartta. Osoitetut liiketilat saisivat Kirkkotien suuntaan näkyvämmälle paikalle sijoitettuna paremmat toimintaedellytykset. Jokisuuntien varren pientalokortteleiden liikenneratkaisut vaikuttavat peruseriaatteiltaan onnistuneilta ja tienvarren rinnemaaston huomioivilta. Syntyvät pihapiirit ovat sympaattisen kokoisia, mutta koostuvat etupäässä asuintaloille johtavista ajoreiteistä ja asuintalojen yksityispihoista; ratkaisu jää keskustasijainti huomioiden luonteeltaan turhan lähiömäiseksi. Rantabulevardi toimii luontevana jatkona Haminan reitistölle.

39. Avarruksia

Suunnitelmassa on tutkittu varsin korkeaa rakentamista suunnittelualueen eteläpään olevien pientalokorttien tuntumaan, oleva kerrostalo on jätetty kuitenkin yksin. Kokonaisuus ei ole kaupunkikuvallisesti tasapainoinen, eikä arkkitehtuuriltaan sijaintinsa sopiva. Rantaviiva näyttäisi hyvinkin rakennetulta. Julkisen rakentamisen korttelissa on kehityskelpoista mittakaavaa ja sijaintikin on hyvä, mutta rakennuskokonaisuutena se näyttäytyy varsin massiivisena ja ympäristöstään irrallisena.

41. Kortteeri

Ehdotus muodostuu erilaisten asuinrakennustyyppien kortteleista ja julkisten rakennusten sekä kaupunkitilojen muodostamasta alueesta. Pääosassa ovat townhouset eli toisiinsa kytketyt kaupunkitalot, jotka on koettu lissä vieraiksi, sillä niihin yleensä muodostuu varsin suuria ja sitä myöten hinnakkaita asuntoja. Perinteinen rivitalo toimii alueella paremmin. Ehdotuksessa ei ole tavoitettu lin henkeä.

44. Pihapiiri

Hyvin kevyellä kosketuksella suunnittelualueetta lähestyvä ehdotus pyrkii etupäässä kehittämään olevien rakennettujen alueiden reunavyöhykkeitä ja jättämään mahdollisimman avarat näkyvät Jokisuuntien varrelle.

Ranta-alue on käsitelty kauniisti ja kulkuyhteydet sille ovat hyvät. Viherverkoston jatkuvuutta on ansiokkaasti tutkittu koko tarkastelualueen laajuudessa. Kirjaston, kunnantalon ja monitoimitilan rajaama aukio on ideana hyvä ja kehityskelpoinen, mutta sen massoittelu jää keskeneräiseksi, eikä sen kirkon eteen aseteltu pysäköinti ole vielä löytänyt oikeaa paikkaa tai riittävää kokoa. Jokisuuntien varren viuhkamaisen rakennusten asettelun johdosta rakennettu maisema näyttyy hieman liiankin vapaamuotoisena ja Vanhan Haminan tilarakenteeseen verrattuna sekavana. Olevan pistetalon ympäristöstään irralliseen asemaan suunnitteluratkaisu ei tuo parannusta.

Ehdotetut talotyypit vaikuttavat arkkitehtoniselta otteeltaan ja materiaalivalinnoiltaan paikkaan sopivilta, ja antavat mahdollisuuksia riittävän monipuoliselle asuntojakaumalle. Onnistuneimmillaan suunnitelma on alueen eteläosan viehättävän kokoisissa, yhteispihoja muodostavissa puoliavoimissa pientalokortteleissa.

47. Tukit joessa

Ehdotuksessa on vahva pyrkimys toteuttaa jäykkää kylärakennetta, mikä näkyy kokonaisuudessa ehkä jopa turhankin jäykkänä ja rajaavana. Kortteleiden väliin ei muodostu riittäviä viheryhteyksiä poikittaissuunnassa jokitörmään nähden. Suunnitelma sisältää komeita yksittäisiä rakennuksia, mutta kokonaisuudessaan lin henki puuttuu ratkaisusta.

51. Piste iin päälle (17 759 k-m²)

Ehdotuksessa on onnistuttu luomaan toimiva viherrakenne, mikä antaa mahdollisuuden virkistykseen ja mm. hulevesien käsittelyyn. Kunnantalon sijoittelu on onnistunut. Kirjaston lähiympäristö jää käsitellyltään sekavaksi. Asuinkorttelien suunnittelu on jokseenkin haparoivaa, eikä tässä ole onnistuttu luomaan optimaalisia asumisen paikkoja tai luontevaa kytköstä olevan kerrostalon ympäristön välille. Paikoitellen on keskitytty jopa pihalueiden yksityiskohtien hiomiseen.

52. Kopla

Ratkaisussa on ideoitu ilahduttavan monipuolisesti erityyppisten maisema- ja viheralueiden ja korttelityyppien kokonaisuuksia. Rakentamisen skaala ja rakeisuus on hyvin ympäristöön sopiva. Kunnantalo ja kirjasto rajaa väliinsä mielenkiintoisen välittävän tilan rannan suuntaan. Kokonaisuudessaan alueen imagon kannalta tärkeää Jokisuuntien ja Kirkkotien risteysaluetta vaivaa lievä sekavuus. Kyläaukio Jokisuuntien ja Kirkkotien risteyksessä on ideana kehityskelpoinen, mutta sen käsittely jää hajanaiseksi ja rajauksiltaan epämääräiseksi. Ympäristötaidepuiston ja pysäköintikadun väliin ja kirkon eteen aseteltu pientalokortteli ei liity ympäristöönsä luontevasti.

Jokisuuntien varrella on osoitettu varsin tiivis rintama yksityistontteja lähelle vedenrajaa: vaikka julkinen reitti on saatu mahtumaan niiden editse, ratkaisu on omiaan luomaan varsin yksityisen oloista ranta-aluetta. Lohentien ja Rytikujan varrelle sijoitetut yhteisölliset ja talotyypistöltään monipuoliset korttelit on pysäköinnin ja pihajärjestelyjen peruserätyyppien osalta ratkaistu hyvin.

55. Green River

Suunnitelma antaa viitteitä viihtyisästä ja jopa kuplivan hauskaasta alueesta, joka ei kuitenkaan sovi tähän paikkaan, lin henkeä ei ole onnistuttu saavuttamaan. Asuinkortteleiden väliin jäävät viherakselit ovat paikoitellen liian kapeat. Katujen risteyksessä on jäsentymätöntä katutilaa. Esitetty rantojen näin voimakas uudelleen rakentaminen ei ole realistista.

57. Nättepori

Ehdotuksessa on kelvollinen perusratkaisu, koulun ja kirkon edustojen viheralueiden sijainnit ovat onnistuneet. Julkinen kortteli muodostaa turhan vahvan elementin herkkään maisemaan. Havainnekuviosta välittyvä tunnelma ei luo toivottua lin henkeä alueelle.

58. Hinku Haminassa

Ratkaisun pääperiaatteet ovat onnistuneet: liikenteelliset ratkaisut ovat realistisia ja maastonmuodot huomioivia. Kahteen selkeästi erilliseen rakentamisen vyöhykkeeseen eroteltu ratkaisu tarjoaa avaria rantanäkymiä ja kulkuyhteyksiä puistoon Jokisuuntien varrelta. Lohentien ja Rytikujan risteykseen osoitettu pieni osa-aluekeskus on ideana mielenkiintoinen ja asuinympäristöä elävöittävä. Sen ympärille asettuva korttelirakenne on pohjoisosaltaan alueen luonne huomioiden liiankin selkeästi katutilaa rajaava.

Pohjoisen puoliskon onnistuneinta antia on olevan pistetalon ympäristö, jossa pysäköintiratkaisut ja pihatilat asettuvat luontevasti rakennusten väliin. Ongelmallisimmaksi muodostuu julkisin alue, Jokisuuntien ja Kirkkotien risteysalue, jossa rakennusten mittakaava on varsin massiivinen. Uudisrakennusten lähiympäristö ei leveine pysäköintikatuineen ja hajanaisine viherelementteineen muodosta onnistunutta julkisten ulkotilojen kokonaisuutta. Seurakujan ja Valtarintien välinen kortteli jää keskeneräiseksi, keskitetyn pintapysäköinnin viedessä liikaa tilaa pohjoisten rakennusten pihatiloilta.

64. Warrella wirran

Ehdotuksessa on ideoitu ranta-alueita monipuolisesti, ja yhteydet ympäristön reiteiltä rantaan ovat toimivat. Uudiskortteleissa on paikoin onnistuneesti sekoitettu eri talotyyppejä saman pihapiirin ympärille, sosiaalisesti rikasta asuinympäristöä mahdollistaen. Kokonaisote rakentamiseen on kuitenkin syvärunkoisine rakennusmassoineen varsin raskas ja lin keskustan kylä- ja maisemakuvaan epäsopiva. Lähelle vedenrajaa Jokisuuntien varrella osoitetut kerrostalot pilaavat rantamaisemaa. Kirkon eteen sijoitetut liike-, kulttuuri- ja hallintotilat tukkivat samoin liikaa jokinäkymiä arvokkaan rakennusperinnön jäädessä sen peittoon. Kirkkotien varteen esitettyä pysäköintilaitosta pidettiin taloudellisesti epärealistisena.

65. Taipale

Ajatus laajasta puistoalueesta tehokkaiden kortteleiden välissä on perusteltu, mutta se on johtanut paikoitellen jopa liian tiiviiseen rakentamiseen. Esitetty rantarakentaminen ei ole realistista. Muurimainen rakennusten rivistö kirkon ja joen välissä on voimakkaasti rajaava ja peittää kirkon joelta katsottuna.

67. Juuret

Työ on esitetty kaaviomaisesti ja on arvailujen varassa, miten esimerkiksi viherverkko on ajateltu toimivan. Objektimaisen ja Haminan jatkeeksi epäsopivan julkisen rakennuksen sijoittaminen joen ja kirkon väliin näyttää aggressiiviselta peittäen näkymät joelle ja joelta.

69. lin uitto

Ehdotuksessa Jokisuuntien uudelleen linjauksen tutkiminen on poikkeava lähtökohta kylärakenteen muodostamiselle. Pienempi rakentamisen volyymi riittäisi mielenkiintoisen katutilan muodostumiseen. Tien siirto todettiin kuitenkin epärealistiseksi. Julkisen rakentamisen rajamaa katutilaa ja aukioita on tutkittu huolellisesti, mutta jää sokkeloiseksi. Kortteleiden läpi ei ole osoitettu viheryhteyksiä, jotka mahdollistaisivat myös ekologisia yhteyksiä.

71. lin uusi hamina

Ehdotukseen on sisällytetty joitakin ihan mahdollisia ratkaisuja, kuten olevan kerrostalon liittäminen korttelirakenteeseen ja eteläinen sopusuhtainen pientalokortteli. Muuten ratkaisussa on puutteita, kuten pirstaleinen julkinen alue monine aukioineen, pysäköintialueiden sijoittaminen katujen varrelle sekä puutteita viherverkostossa. Asuinkortteleiden muurimaiset rajaukset viheralueiden suuntaan ovat lin alueella hieman vieraita.

72. Tukkipjoki

Ehdotuksen vahvuudet löytyvät yksittäisistä, arkkitehtonisesti paikoin mielenkiintoisista rakennus- ja korttelikokonaisuuksista. Kunnantalo, kulttuurikeskus ja hyvin sijoitettu näköalatorni ovat muodonannoltaan

komeita. Lohentien ja Rytikujan risteysalueen pientalot liittyvät kohtuullisen luontevasti ympäristön rakentamisen rakeisuuteen ja reitistöihin. Ongelmat esiintyvät alue- ja korttelikokonaisuuksien tasolla ja paikan ominaispiirteiden huomioimisessa: Jokisuuntien ja Kirkkotien risteysalue jää kaupunkikuvallisesti jäsentymättömäksi hajanaisten aukoiden ja nurmiosuuksien kokoelmaksi, ja rantaan osoitetut maastoleikkaukset näyttävät vieraina elementteinä luonnonläheisessä ympäristössä. Jokisuuntien varrelle osoitettu tiivis ja matala korttelisto on peruseräpäätteiltään yleispätevä ja toimiva tasamaan ratkaisu, mutta näin jyrkässä rinnemaastossa osoitetut poikittaiset pysäköintikadut edellyttäisivät massiivista maaston muokkausta. Kortteli muodostaa rannan suuntaan turhankin yhtenäistä muurimaista muotoaihetta, jolloin rantanäkymät jäävät harvojen iloksi.

73. Jokea pitkin

Ehdotuksessa on hyviä piirteitä esimerkiksi pyrkimyksessä muodostaa intiimejä kortteleita. Puutteita on viherrakenteessa ja julkisten rakennusten alueen väljyydessä. Kappalemäinen suuri rakennus ei rajaa, eikä muodosta mielenkiintoisia julkisia ulkotiloja. Rantarakentaminen on ylimitoitettua.

12.1. Alaluokka

3. Jäät

Ehdotus muodostuu kahdesta erillisestä alueesta, julkisten rakennusten keskuksesta ja pientaloalueesta, jolle on esitetty pelkästään rivitalorakentamista. Keskus on mittakaavaltaan suurehko, eikä se sovi paikkaan. Irrallisten alueiden väliin jätettävä vihervyöhyke on turhankin laaja. Jokinäkymä kirkolle peittyi. Ehdotus ei ole onnistunut tavoittamaan lin henkeä.

10. lin promenadi

Kerrostaloja ja rivitaloja yhdistävä korttelirakenne on lähtökohtana oivallinen, samoin pysäköinnin integroiminen korttelirakenteeseen. Kokonaisuudessaan suunnitelma kuitenkin hahmottelee alueen keskustasijaintiin nähden liian hajanaista ja lähiömäistä korttelirakennetta, jossa olevat kiinteistörajat ovat luultavasti sanelleet liikaa rakennusten sijoittelua. Eryteisesti uusien julkisten rakennusten suhde kirkkoon ja ympäröiviin ulkotiloihin jää jäsentymättömäksi.

13. Il sesta minore

Korttelit eivät ole toimivia, eikä kokonaisuus muodosta miellyttävää uutta kylärakennetta. Keskeisiä ongelmia ovat reittien ja ulkoalueiden hajanaisuus sekä rakentamisen liiallinen ja perusteeton tiiveys, joka ei muodosta hyviä ja paikan ominaispiirteet huomioivia lähtökohtia asumiselle. Kirkon eteen keskitetty lisärakentaminen pilaa maisemallisen yhteyden jokeen.

16. Laine ja laitur

Suunnitelma sisältää yksittäisiä arkkitehtonisesti mielenkiintoisia rakennuskokonaisuuksia, ja hahmotellut kulkureitit rantapuistoon ovat toimivat. Ellalan kupeeseen sijoitettu juhla- ja saunatila on oivallinen idea. Kokonaisuutena alueen käsittely ei kuitenkaan huomioi lin rakennetun ympäristön tai maiseman ominaispiirteitä. Katosten yhteen kytkevät pistetalot muodostavat mittakaavaltaan alueelle vieraan rivistön, ja luonteva kytkös tieverkkoon ja pihatiloihin jää syntymättä. Kunnantalon sijoittelu asuinkerrostalojen väliin ei ole kaupunkikuvallisesti onnistunut ratkaisu. Myöskään kirjasto ei ole löytänyt paikkaansa suoraan kirkon eteen sijoitettuna. Kirkkotien pääte jää liiankin avoimeksi ja pysäköintialueen dominoimaksi vyöhykkeeksi. Jokisuuntien varrelle sijoitetut runsaat autopaikeerivästöt heikentävät alueen laatua kaupunkikuvallisesti.

17. Kivi

Ehdotus on kooste luonnoksista ja ajatuksista, joita ei ole onnistuttu tuomaan esille suunnitelman ratkaisussa. Rakennusten tyyppitys ei kaikilta osin sovellu lihin, eikä työssä ole tavoitettu lin henkeä.

18. Iin lyhdyt

Ehdotuksessa jätetään onnistuneesti vapaita näkymiä rannan suuntaan, ja ideoidaan monipuolisesti rantapuistoa. Palveluasuminen sijaitsee luontevassa paikassa lähellä muita palveluita. Sukupolvikortteli on sympaattisen oloinen pihatiloiltaan ja toimintojen monipuolisuuden osalta. Kokonaisuudessaan rakennettu ympäristö ja sen rajautuminen rantapuistoon jää kuitenkin epävarmaksi ja varsin hajanaiseksi. Verrattain yhtenäiselle koordinaatistolle alisteiset mutta tielinjasta poikkeavat korttelit eivät ota istuakseen luontevasti ympäristöönsä. Pihapiirit ovat monessa kohdin jäsentymättömiä reittien ja pysäköinnin ratkaisujen suhteen. Keskitetty pysäköinti hallitsee liikaa kaupunkikuvallisesti olennaista kirkon edustaa sekä Kirkkotien päätettä.

19. Varrella lin

Ehdotus ei tuo parannusta kylärakenteeseen, aukio on ylimitoitettu ja julkinen rakennus on siitä kaukana. Visio ei ole tavoittanut mittakaavaltaan, eikä rakennustypologiaan lin henkeä.

20. Otva

Ehdotus jättää erittäin avoimia ja komeita näkymiä joen suuntaan, ja kunnantalo on onnistuneesti sijoitettu Kirkkotien varrelle. Ulkotilojen käsittely jää samalla kuitenkin hyvin hajanaiseksi, ja uusi kirjasto piiloutuu perusteettoman voimakkaasti päälähestymissuuntaan nähden. Oleva kerrostalo ja sen lähipiiriä täydentävät uudet pistetalot muodostavat yhdessä liian massiivisen ja hyvin pienipiirteiseksi jäävään ympäristöön sopimattoman kokonaisuuden. Autosuojat hallitsevat liikaa Jokisuuntien vartta, eivätkä anna mahdollisuutta elävöittää ympäristöä. Jokisuuntien eteläisemmät rantakorttelit muodostavat yhteispihojen kannalta tarpeettomankin selkeärajaista muuria rannan suuntaan. Rantaan johtavat reitit on ratkaistu hyvin ja leikkipuisto sijoitettu oivallisesti.

21. Norppa

Korttelit ovat väljiä, kirkon edusta on varattu pysäköinnille, eikä ehdotuksessa ole onnistuttu tavoittamaan lin henkeä.

22. Piste iin päälle (28 180 k-m²)

Kilpailualue on ehdotuksessa ratkaistu neljänä toisistaan selkeästi erillisenä ja itsessään loogisesti järjesteltyinä osakokonaisuutena. Ongelma on maisemaan ja ympäröivään kaupunkirakenteeseen sovittamisessa: kerrostalokortteleita erottaa ympäristöstään sille varsin vieraat kaarevat muotoaiheet. Kirkon edusta on rakennettu liian voimallisesti umpeen, ja kerrostalojen pysäköintisuojat luovat liian umpinaista ilmettä päälähestymissuuntaan Kirkkotielle. Valtarin koulun edustan kortteleissa pysäköintikeskeyttymän sijoittaminen aivan rannan tuntumaan on huono ratkaisu. Lohentien ja Rytikujan kytketyt pientalokorttelit muodostavat mielenkiintoisia atriumtyyppisiä pihatiloja asunnoille. Kokonaisuutena ne muodostavat ympäristön luonteen huomioiden turhan toisteista ja yleispätevän lähiömäistä miljöötä.

23. Kohti jokea

Esitys on keskeneräinen ja kaaviomainen ja sitä on vaikea lukea. Pientalokortteleiden rakenne on kehityskelpoinen. Kirkon ja julkisten rakennusten muodostamassa korttelissa on mielenkiintoinen idea, joka on jäänyt kesken. Havainnollistavasta aineistosta ei välity visio tavoiteltavasta kyläkuvasta.

24. Valo

Ehdotus tarjoaa systemaattisesti poikittain jokea kohden aseteltuihin rakennusrivistöineen hyviä ja vapaita rantanäkymiä niin kirkon edustalta kuin Jokisuuntien varreltakin. Kirjasto ja kulttuuritalon, kunnantalon sekä matkailu- ja palvelukeskuksen muodostama kokonaisuus jää kuitenkin hajanaiseksi ja mittakaavaltaan sekä arkkitehtoniselta ilmeeltään ympäristölle vieraaksi. Pysäköinti hallitsee kaupunkikuvaa suurella osaa aluetta, ja Jokisuuntien viereen asetettu pysäköintikatu leventää liikennevyöhykkeen varsin mittavaksi. Saunasaaret muodostavat muun rantareitistön kanssa miellyttävän monipuolista ja avoimuudeltaan vaihtelevaa maisematilaa, mutta ovat kustannuksiltaan epärealistisia. Lohentien ja Rytikujan alueen pistetalot muodostavat

itsessään kooltaan miellyttäviä puoliavoimia pihapiirejä, mutta eivät skaalaltaan tai pysäköinnin sijoittelun osalta sovi hyvin yhteen Ellalan herkän ympäristön kanssa.

29. Tulevaisuuden näkymiä

Korttelit on onnistuttu sijoittamaan vihersormien lomaan ja kylärakenne on kehityskelpoinen. Suunnitelma on toimiva kaaviotasolla, mutta tarkempi suunnittelu ei täytä odotuksia uuden kylärakenteen visiosta.

31. Neu

Ajatuksen tasolla suunnitelman pientalokorttelirakenne on oikeasuuntainen. Muutoin ehdotus ei onnistu vakuuttamaan kylärakenteen tai kyläkuvan osalta. Kunnankirjasto muodostaa tarpeettomasti näköesteen joelle.

34. pihat

Ehdotus on jäänyt sekä ideoiltaan että esityksenä keskeneräiseksi jopa suppean kilpailun puitteissa. Kunnantalon ja sen edustalle asetellun matalan podestimassan kokonaisuus ei istu ympäristöönsä. Kirkkotien ja Jokisuuntien olennainen risteysalue jää epämääräisen avoimeksi. Jokisuuntien varren asuinkorttelit muodostavat turhan monotonisen ja tiiviin kokonaisuuden, jonka sisäisen liikenteen ratkaisut jäävät arvailujen varaan. Idea kattopuutarhoista on viehättävä.

36. Amfi

Ehdotuksen vahvuus on nimimerkin mukaisesti kunnantalon ja kirjaston muodostama komea ja suojaisa, rantaan avautuva ja porrastuva aukio. Sen ympäristö ja kirkon edusta jää pysäköinnin jalkoihin. Muilta osin alueelle on esitetty yksittäisiä viehättäviä ideoita, kuten tiilipuisto. Ehdotuksen tyylilliset ideat eivät kuitenkaan sovellu ympäristöönsä. Asumisen alueet jäävät lupaavista referenssikuvista huolimatta keskeneräisiksi: kortteleiden muodostama kokonaisuus on sekä liikenteellisesti että tilallisesti sekava, ja muodostaa rakentamisen määrään nähden tarpeettoman paljon katutilaa rakennusten ympärille.

46. Rantatörmä

Ehdotuksessa on kohtuullisen onnistunut ja ympäristöön sopiva rakentamisen mittakaava ja värimaailma. Korttelirakenne on kuitenkin jäänyt kauttaaltaan hajanaiseksi, eivätkä julkiset reitit sinänsä kunnianhimoisesti ideoituun rantapuistoon hahmotu kovin selkeinä. Uusi rakentaminen ei kytkeydy onnistuneesti nykyisen rakennuskannan lomaan, ja esim. oleva pistetalo jää edelleen ympäristöstään irralliseksi kummajaiseksi. Ranta-aitat ja pienyrittäjien liiketilat ovat hyvä idea, mutta niiden sijainti jää hieman turhan syrjäiseksi. Seurakujan ja Valtarintien välinen, kasarmimaisen jäykästi ja toisteisesti ratkaistu korttelikokonaisuus ei sovi puukujanteiden ja kumpuilevan maaston hallitsemaan pienipiirteiseen miljööseen. Onnistuneimmillaan ehdotus on Rysäkorttelin kohdalla, missä uudet pientalot sympaattisen kokoisine pihapiireineen liittyvät luontevasti ympäristöönsä.

48. Nauha

Suunnitelma on muotoaiheiltaan mielenkiintoinen mutta ympäristöönsä heikosti sovittava ja lin identiteettiä huomioimaton kokonaisuus. Veistoksellisena osakokonaisuutena sinänsä kunnianhimoinen amfirakennus katkaisee kirkon ja lijoen välisen maisemallisen yhteyden. Rannan käsittely on uudisrakentamisen määrään nähden tarpeettoman suurieleistä ja taloudellisesti epärealistista. Eri kortteli- ja talotyyppien kokoelma antaa monipuolisia mahdollisuuksia sosiaalisesti kestäväälle ympäristölle, mutta kortteleiden väliset alueet jäävät epämääräisiksi ja kokonaisuus hajanaiseksi. Esitetyn kaltainen lopputulos saavutetaan usein, kun aluetta kehitetään kiinteistö kerrallaan ilman kokonaiskuvaa tavoittelusta ympäristöstä. Kilpailun tavoitteena oli kuitenkin juuri mielekkään kokonaiskuvan hahmottaminen alueen kehittämistä varten.

49. Sulavesi

Ehdotusta leimaa tunne, että alue on täytetty rakennuksilla, mistä huolimatta oleva kerrostalo on jäänyt hyvin yksinäiseksi. Julkisen rakentamisen paikka on hyvä, mutta rakennukset ovat muodoltaan ja kooltaan ympäristölleen vieraita ja muodostavat ympärilleen hajanaista kaupunkitilaa. Iin henki puuttuu täysin.

50. Monipuolista modulaarisuutta

Lupaavista osaratkaisuksista, toiminnallisista ideoista ja periaatteista koostuva ehdotus jää ympäristöön sovitettuna kokonaisuutena hahmottomaksi, eikä edusta kaikilta osin kestävän kehityksen periaatteita: nuorehkon kerrostalon purkaminen on epärealistinen ja perustelematta jätetty ratkaisu. Jokisuuntien ja Kirkkotien risteys jää epäkaupunkimaiseksi ja hajanaiseksi alueeksi, ja julkinen rakentaminen piiloutuu turhan arastelevasti puiden lomaan. Ehdotuksen vahvinta aluetta ovat Lohentien ja Rytikujan pientalokorttelit, missä aputilat ja yhteiset piharakennukset muodostavat miellyttävää asumisen lähiympäristöä.

54. Beads

Ehdotus on onnistunut liikennejärjestelyiltään kohtuullisesti, ja jättää paikoin avaria näköaloja rannan suuntaan. Tekstissä hyvin asetetuista tavoitteista huolimatta suunnitelma jää kuitenkin monin tavoin Iin alueelle vieraaksi. Risteysaluetta dominoiva kuntatalo on ilmeeltään varsin sakraali ja olevan kirkon läheisyydessä epäjohdonmukainen, eikä soviu rakennettuun ympäristöön. Alueen eteläosan umpikorttelit ovat ratkaisuna alueen rakeisuuden heikosti huomioivia, ja yhteistilojen sijoittelultaan yhteispihaa hyödyntämättömiä. Esitetty 3-kerroksinen pysäköintilaitos on taloudellisesti epärealistinen ja kaupunkikuvaan heikosti sopiva ratkaisu.

56. Tervatorilta lintusaareen

Työssä on kunnianhimoisesti ideoitu varsinaista suunnittelualuetta laajempaakin aluetta, ja asetettu tekstin ja kaavioiden tasolla useita hyviä, joskin yleispäteviä tavoitteita. Kokonaisuudessaan suunnitelma ei vastaa kilpailun keskeistä tavoitetta vahvistaa Iin omaa identiteettiä: vaikka uudisrakentaminen sopiikin kerrosluvun osalta hyvin ympäristöönsä, sen selkeärajainen umpikorttelirakenne jää ympäristölle ja maisemalle vieraaksi. Ongelma ei ole sinänsä toimivissa kortteliratkaisuissa itsessään, vaan niiden suhteessa ympäristöön ja jokiympäristön hyötyjen huomiotta jättämisessä esim piharatkaisuisissa. Pitkät poikittaiset pysäköintialueet eivät Valtarin koulun edustalla ole jyrkkään maastoon soveltuvia ilman merkittäviä ja laajoja maastonmuokkauksia.

59. Ytlimessä

Perusideat rannan suuntaan avoimista asuinkortteleista ovat lupaavia, mutta ehdotuksessa ei ole onnistuttu tavoittamaan paikkaan sopivaa kylärakennetta eikä lihin sopivaa tunnelmaa. Rantarakentaminen on ylimitoitettua. Ii-talo muodostaa rantaan muodonannoltaan komean mutta paikkaan liian massiivisen ja kirkon maisemallista asemaa häiritsevän kokonaisuuden.

60. Elämän joki

Herkkien ja taidokkaiden käsivaraskissien sekä pelkistetyn asemapiirroksen varaan nojaava ehdotus jää liian viitteelliseksi jopa suppean kilpailun puitteissa. Olevan pistetalon ympäristöä on sinänsä perusteltua täydentää uudella kerrostalorakentamisella. Uusi kortteli kuitenkin muodostaa varsin massiivisen kokonaisuuden kirkon eteen, ja katkaisee tämän ja lijoen välisen näkymällisen ja maisemallisen yhteyden. Ranta-aukio sulkeutuu hyvin yksityisen oloiseksi korttelipihaksi. Julkiset kulkuyhteydet ranta-alueille jäävät epämääräisiksi. Jokisuuntien varrelle osoitetut aitat olisivat kenties luontevammin toimineet vapaammin puistoon aseteltuina. Tiivis ja matala- korttelit ovat mittakaavaltaan ja pihatilojen koon puolesta lupaavia, mutta niiden liikennejärjestelyt jäävät arvailujen varaan tekstissä esitetyistä peruseriaatteista huolimatta.

61. Piste iin päälle

Ratkaisu on monotoninen eikä paranna kylärakennetta, rakennustypologia ja muodonanto on vierasta tälle paikalle.

67. Juuret

Työ on esitetty kaaviomaisesti ja on arvailujen varassa, miten esimerkiksi viherverkko on ajateltu toimivan. Objektimaisen julkisen rakennuksen sijoittaminen joen ja kirkon väliin näyttää aggressiiviselta peittäen näkymät joelle ja joelta, eikä se sovellu Haminan läheisyyteen.

68. Uusi li

Ehdotus sisältää esim. monitoimitalon osalta mielenkiintoista massoittelevaa, mutta jää kokonaisuudessaan olevasta maisemasta ja rakennetusta ympäristöstään poikkeavaksi ja hajanaiseksi. Kirkon edusta olisi kaivannut herkempää arkkitehtonista otetta, ja sen mittakaava ja ulkotilojen jäsentely on sovittamattomassa ristiriidassa olevan rakennuskannan kanssa. Jokisuuntien vartta hallitsevat liikaa pitkät, passiivista ja mykkää kaupunkitilaa luovat autosuojien rivistöt. Lupaavin osa-alue on Lohentien ja Rytikujan alueelle sijoitetut metsäkorttelit, joiden korttelikohtaisesti keskitetty pysäköintiratkaisu antaisi hyvät lähtökohdat yhteispihojen vehreälle, puutarhamaiselle ja toiminnallisesti monipuoliselle käsittelylle.

70. Iisi living

Kilpailutyön lähtökohdat ja tavoitteet ovat lupaavat: Valtarin koulun edustan rakentamatta jättävä ehdotus on sekä jokinäkymien, puistoyhteyksien että haastavan rinnemaaston kannalta perusteltu ratkaisu. Myös pyrkimys monipuoliseen kortteli- ja talotyypistöön on alueen elinvoimaisuuden ja sosiaalisen kestävyyden kannalta kannatettava tavoite. Suunnitelma kuitenkin jää jopa suppean kilpailun puitteissa liian viitteelliseksi ja esityksenä keskeneräiseksi. Yhteydet rantaan jäävät arvailujen varaan. Maisemallisesti tärkeä kirkon edusta on rakennettu liian massiivisilla umpikortteleilla, jotka eivät rajaa väliinsä mielekäästä kaupunkitilaa ja joiden pysäköinnin peruseriaatteet jäävät esittämättä. Seurakujan ja Valtarintien väliset korttelit ovat mittakaavaltaan onnistuneita, joskin koko rakennuskannan purkaminen korttelista vaikuttaa tarpeettomalta. Jokisuuntien eteläosan ja Lohentien pientalokorttelit ovat mittakaavaltaan odotuksia herättäviä, mutta niiden liikenne- ja pihajärjestelyt on jätetty esittämättä.

74. Luonnon käytävä

Ehdotus esittää kestävän kehityksen periaatteensa temaattisesti hyvin selkeästi ja tyhjentävästi, mutta näiden tavoitteiden täytäntöönpano suunnitelman muodossa ei toteudu liian ominaispiirteitä huomioivalla tavalla. Kunnantalon ja monitoimitalon muodostama massiivinen kokonaisuus katkaisee kirkon ja joen maisemallisen yhteyden, eikä kirkon muotoaiheita samassa skaalassa monistava ratkaisu ole kaupunkikuvallisesti mielekäs. Seurakujan ja Valtarintien välinen kortteli ei kytkeydy luontevasti ympäröivään kaupunkiin, eikä tämän koko korttelialueen rakennuskannan purkaminen ole ekologisen tai kulttuurisen kestävyyden näkökulmasta perusteltua.

75. Jokikaupungiksi

Ratkaisu perustuu hyvin tiiviiseen kaupunkimaiseen alueeseen kirkon ja joen välissä, mikä ei ole tähän paikkaan sopivaa. Rakennustypologiassa on alueelle vieraita piirteitä, eikä ratkaisussa onnistuta saavuttamaan liian henkeä.

76. Vihreä nauha

Ehdotus jää hyvin viitteelliseksi, ja sen sisältö painottuu maisemallisten elementtien ideointiin. Rantamaisemaan reiteillä ja laitureilla hahmotellut kulkuakselit vaikuttavat kuitenkin paikoin hieman suureellisilta liian herkkä maisemallinen luonne huomioiden. Massiiviset rantarakenteet eivät toteuta tekstissä asetettuja toiveita joen palauttamiseksi luonnonmukaisempaan tilaan. Julkista rantapuistoa on osoitettu todella paljon rakentamisen määrään nähden. Seurakujan ja Valtarintien välisen korttelin kehityspotentiaali ja sen antamat mahdollisuudet elävöittää Kirkkotien aluetta on jätetty täysin huomioimatta. Jokisuuntien varrelle osoitetut asuinkorttelit jäävät pihatilojen ja liikeneratkaisujen sekä pysäköinnin osalta keskeneräisiksi.

12. Kilpailun tulos

13.1. Palkinnot, lunastukset ja kunniamaininnat

Huolellisen perehtymisen ja harkinnan jälkeen tuomaristo päätti yksimielisesti jakaa palkinnot, lunastukset ja kunniamaininnat seuraavasti:

1. Palkinto – Ehdotus *Nättetori*
  2. Palkinto – Ehdotus *Punahliikka*
  3. Palkinto – Ehdotus *Vonkamies*
- Lunastus – Ehdotus *lin stamina*
Lunastus – Ehdotus *Virran huomassa*

Tuomaristo päätti antaa kunniamaininnat ehdotuksille: *Kossi, Tukkilautat & Riite*

Palkittujen ehdotusten tekijöiksi osoittautuivat seuraavat työryhmät ja tekijät:

Ehdotus *Nättetori*

Luo arkkitehdit Oy
suunnittelijat (tekijänoikeudet)
Riikka Kuittinen, arkkitehti SAFA
Mikko Kämäräinen, arkkitehti SAFA
Miia Mäkinen, arkkitehti SAFA
Virve Väisänen, arkkitehti SAFA

visualisoinnit
Janoušek & Havlíček

Ehdotus *Punahliikka*

OOPEAA OFFICE FOR PERIPHERAL ARCHITECTURE
Tekijät:
Anssi Lassila, arkkitehti (safa) M.Sc, professori
Iida Hedberg, arkkitehti M.Sc
Isaac Edmonds, arkkitehti M.Sc

Ehdotus *Vonkamies*

Ilkka Svärd
Pia Sopenen

Ehdotus *lin stamina*

Tekijä:
Sasu Alasentie, Arkkitehti SAFA
Asiantuntijat:
Katariina Peltola, maisema-arkkitehtuuri
Topi Jormalainen, liikennesuunnittelu
Ramboll Finland Oy

Ehdotus *Virran huomassa*

Tekijä:
Voodoo Associates Oy
Teemu Vuori, Arkkitehti SAFA

Ehdotus Kossi

MUUAN Oy

Tekijät:

Olli Metso

Andrea Bonetti

Tiina Antinoja

Aleksi Rastas

Tuulikki Tanska

Ehdotus Tukkilautat

Työyhteenliittymä Nomaji ja JKMM

Nomaji maisema-arkkitehdit Oy:

Mari Ariluoma

Inka Norros

Hertta Ahvenainen

Anni Järvitalo

JKMM Arkkitehdit Oy:

Teemu Kurkela

Juho Pietarila

Jarno Vesa

Lars-Erik Mattila

Ehdotus Riite

Arkkitehdit Kirsi Korhonen ja Mika Penttinen Oy

Työryhmä (arkkitehtejä SAFA):

Arvi Eskelinen

Mika Penttinen

Jori Uusitalo

13.2. Suositukset jatkotoimenpiteistä ja jatkokehittelyohjeet

Tuomaristo suosittelee, että jatkosuunnittelussa pyritään ohjaamaan täydennysrakentamista ensisijaisesti Jokisuuntien viereiselle ranta-alueelle sekä kirkon edustalle. Näiden alueiden maisemallinen arvo sekä alueellinen tärkeys on merkittävä. Koska yksikään ehdotus ei onnistunut ratkaisemaan kaikkia kilpailun osa-alueita täysin onnistuneesti, tuomaristo suosittelee edelleen, että jatkosuunnittelussa hyödynnetään parhaita osa-aluekohtaisia ratkaisuja palkituista ja lunastetuista ehdotuksista.

13.3. Arvostelupöytäkirjan varmennus

Johannes Tuomela

Teijo Liedes

Marjukka Manninen, puheenjohtaja

Helena Illikainen

Tapani Pukinkorva

Outi Palosaari

Sami Vikström

13.3. Arvostelupöytäkirjan varmennus

Johannes Tuomela

Teijo Liedes

Marjukka Manninen, puheenjohtaja

Helena Illikainen

Tapani Pukinkorva

Outi Palosaari

Sami Vikström